

Strasbūras, 2016 10 25
SWD(2016) 344 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

pasiūlymas dėl TARYBOS DIREKTYVOS

dėl dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmų Europos Sąjungoje

{ COM(2016) 686 final }
{ SWD(2016) 343 final }

Santraukos lentelė
Dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmų tobulinimo poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Dvigubas skirtingų valstybių narių vykdomas pajamų apmokestinimas turi neigiamą poveikį tarpvalstybiniam investavimui, lemia ekonomikos iškreipimus ir neveiksmingumą, ir tai sukuria nestabilią aplinką tiek mokesčių mokėtojams, tiek mokesčių administratoriams. Galiojantys dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmai ES, pavyzdžiui, bendro susitarimo procedūra, taikoma pagal konvencijas dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, arba ES arbitražo konvencija dėl sandorių kainodaros ginčų, turi tam tikrų trūkumų, susijusių su taikymo sritimi, veiksmingumu ir efektyvumu. Turima informacija patvirtina, kad esama atvejų, kai galimybė naudotis procedūra nesuteikiama, procedūros įstringa arba yra vilkinamos, arba mokesčių prievolių vykdymo našta mokesčių mokėtojams yra pernelyg didelė. Šių trūkumų neigiamas poveikis didėja dėl globalizacijos tendencijų, kurias lemia vis dažnesni tarpvalstybiniai sandoriai, dėl didėjančio mokesčių auditų skaičiaus ir aprėpties ir dėl bendro mokesčių taisyklių sudėtingumo. Šiuo metu valstybėms narėms dažnai nėra nustatyta pareigos užtikrinti, kad ginčai būtų išspręsti patikimai, galutinai, laiku ir veiksmingai. Be to, ginčų sprendimas ES taikomas nevienodai.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Tikslas – patobulinti dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmus ir užtikrinti veiksmingą galutinį dvigubo apmokestinimo ginčų išsprendimą, visiškai panaikinant dvigubą apmokestinimą. Daugiausia dėmesio skiriama esamų mechanizmų tobulinimui siekiant nustatyti pagrįstą procedūros trukmę, vienodą ir platesnę taikymo sritį ES, taip pat padidinti veiksmingumą ir tikrumą dėl galutinio sprendimo įgyvendinimo.
Kokia papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
ES papildoma nauda grindžiama tuo, kad siekiant veiksmingai patobulinti ginčų sprendimą, būtina užtikrinti vienodą ir suderintą įgyvendinimą. Be to, šiuos klausimus būtina spręsti nuosekliai, atsižvelgiant į dabartinę pasaulinio masto kovą su mokesčių slėpimu ir vengimu. Tokia iniciatyva suteiks papildomos vertės ES mokesčių sritys <i>acquis</i>, visų pirma sandorių kainodaros sistemos, nes ją derinant su siūlomu sprendimu, padidės jos veiksmingumas ir įgyvendinamumas.
B. Sprendimai
Kokios su teisės aktų leidimu susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar yra tinkamiausia politikos galimybė? Kodėl?
Apsvarstytos skirtingos galimybės, įskaitant: • rekomendacijas patobulinti galiojančių dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmų veikimą ES; • rekomendaciją įtraukti ES Teisingumo Teismą, kaip arbitražo instituciją, tais atvejais, kai neįmanoma pasiekti bendro susitarimo; • direktyvą, kuria sukuriamą teisinę sistemą, suteikianti galimybių taikyti platesnius dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmus ES;

- direktyva, kuria numatoma visapusiška nauja teisinė priemonė, kurioje numatytos konfliktų sprendimo taisyklės ir dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmas.

Vertinant skirtingas galimybes pasirinkta tinkamiausia galimybė – direktyva. Naujos visapusiškos teisinės priemonės su specialiomis konfliktų sprendimo taisyklėmis parengimas laikomas ne tokia tinkama priemone, nes palaikant beveik visus dvišalius santykius tokios taisyklės jau nustatytos konvencijose dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo. Dar vieno lygmens konfliktų sprendimo taisyklės veikiau padarytų daugiau žalos. Vietoje to pasirinktas pasiūlymas dėl direktyvos, pagal kurią galiojantys mechanizmai bus derinami su privalomu vykdyti arbitražo etapu (taikomu kraštutiniu atveju) ir mokesčių mokėtojai turės galimybę kreiptis į nacionalinius mokesčių teismus, kad pašalintų procedūros vilkinimą ar užginčytų sprendimą neleisti naudotis procedūra. Analizė rodo, kad ši galimybė turi aiškių pranašumų, susijusių su veiksmingumu ir savalaikiškumu, nes ji grindžiama jau taikoma praktika ir būtų naudinga, palyginti su pasiūlymu nesiimti veiksmų ar paskelbti rekomendaciją.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Apskritai iniciatyvą parėmė verslo suinteresuotųjų šalių grupė, taip pat daugelis valstybių narių, kurioms daugiausia rūpi neigiamas poveikis. Nevyriausybinių organizacijų, privatūs asmenys ir kiti konsultacijų respondentai neišreiškė neigiamos pozicijos, tačiau pabrėžė gana teigiamą kitų iniciatyvų, pvz., BKPMB, poveikį.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie tinkamiausios galimybės privalumai (jei yra kitų nei pagrindiniai privalumai)?

Tikimasi, kad įgyvendinus tinkamiausią galimybę padidės mokesčių sistemų teisingumas, bus veiksmingai panaikintas dvigubas apmokestinimas ES ir taip bus užtikrintos vienodos sąlygos. Tai padėtų užtikrinti, kad įmonės prisiimtų teisingą mokesčių naštą, ir padidintų bendrą mokesčių sistemų teisingumą. Be to, ES būtų veiksmingai panaikintos tarpvalstybinės mokesčių kliūtys. Sumažėtų dideli ekonomikos iškraipymai ir būtų sudarytos augimui ir investavimui palankios sąlygos. Išsamių kiekybinių šio tikėtino teigiamo poveikio mokesčių mokėtojams ar valstybėms narėms duomenų ir projekcijų nėra. Tačiau apskaičiuota, kad 2014 m. pabaigoje galiojančiais dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmais buvo sprendžiama 910 atvejų, o ginčijamos sumos sudarė 10,5 mlrd. EUR ir tai atitinka 3 % visos 2014 m. surinktos pelno mokesčio sumos (351 mlrd. EUR).

Kokios yra tinkamiausios galimybės išlaidos (jei yra kitų nei pagrindinės išlaidos)?

Pasiūlymo išlaidos, vertinant pagal nacionalines mokesčių pajamas, priklauso nuo to, kaip valstybės narės pritaikys savo išteklius, kad laikytųsi pasiūlymu nustatytų prievolių. Tačiau šios išlaidos turėtų būti ribotos ir smarkiai nesiskirti nuo dabar dėl dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo mechanizmų taikymo patiriamų išlaidų, nes iniciatyva grindžiama galiojančiu *acquis* ir yra optimizuojama ją derinant su ES sandorių kainodaros sistema. Taip pat turėtų būti paskatinta masto ekonomija, nes panašių investicijų į išteklius ir administracinius gebėjimus mokesčių administratoriams reikės, kad būtų galima siekti panašių tikslų tarptautiniu lygmeniu (EBPO BEPS 14 veiksmas). Kiekybinių duomenų apie administracines išlaidas, tenkančias mokesčių administracijoms, atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, nėra.

Koks bus poveikis verslui, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), taip pat labai mažoms įmonėms?

Iniciatyva paveiks visus mokesčių mokėtojus, gaunančius pajamų iš verslo veiklos, ir bus užtikrintos

vienodesnės sąlygos ES. Ji parengta taip, kad būtų atsižvelgta į MVĮ ypatumus, kad valstybės narės turėtų galimybių pasiūlyti tinkamesnių alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmų (pvz., tarpininkavimą) arba supaprastinta tvarka priimamų sprendimų. Apskritai pasiūlyti sprendimai duoda naudos, pvz., sumažėja mokesčių prievolių vykdymo išlaidos ir užtikrinamas didesnis veiksmingumas. Todėl poveikis yra teigiamas.
Ar bus labai paveikti nacionaliniai biudžetai ir valdžios įstaigos?
Apskritai vidutiniu laikotarpiu iniciatyva turėtų turėti teigiamų padarinių investicijoms, augimui ir darbo vietų kūrimui, taip pat tikimasi teigiamo poveikio mokesčių surinkimui ateityje ir mokesčių pajamų konsolidavimui.
Ar bus kitoks reikšmingas poveikis?
Iniciatyva padidins ES patrauklumą investicijoms ir tikimasi, kad apskritai padidės ES konkurencingumas, nes bus užtikrintas stabilesnis ir patikimesnis investavimo sprendimų priėmimo pagrindas. Tikimasi, kad verslo veikla bus pelningesnė, o ekonomika – atsparesnė.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus peržiūrėta?
Politika bus įvertinta po penkerių metų nuo jos įgyvendinimo. Toks laikotarpis atrodo pagrįstas, atsižvelgiant į tai, kad mokesčių mokėtojams ir mokesčių administratoriams reikia laiko, kad galėtų pritaikyti ginčijamų dvigubo apmokestinimo atvejų valdymo būdus ir pateikti atitinkamus duomenis.